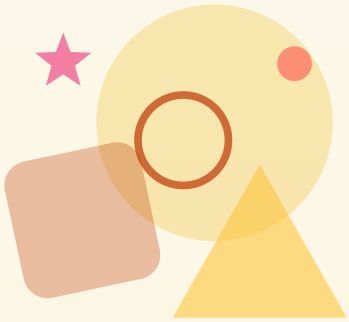
Talim Noktası.

6. Sınıf

Sosyal Bilgiler

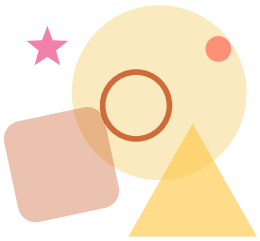
4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz

Yönetim ve karar alma · Konu Anlatımı



Talim Noktası.
5 · 6 · 7. SINIF DERS KİTAPLARI

Notlarım





4. ÖĞRENME ALANI

Yaşayan Demokrasimiz

Yönetim ve karar alma

Bu temada neler var?

1 Ailede ve Okulda Karar Alma 5
2 Seçimler: Yönetime Katılmanın Yolu 7
3 Karar Alma Sürecini Etkileyen Unsurlar 9
4 Unsurlar Arasındaki İlişki 12
★ Konu Testi 16
★ Cevap Anahtarı 18

Mahallenize yeni bir park yapılacağına, okulunuzun önüne yaya geçidi konulacağına ya da bir ormanın koruma altına alınacağına kim karar verir? Bu kararları yöneticiler alır. Ancak demokratik bir ülkede yöneticiler kararlarını tek başlarına değil, vatandaşların istek ve görüşlerini dikkate alarak verir. Peki vatandaşlar bu kararları nasıl etkiler? Bu konuda ailede ve okulda karar almadan başlayarak seçimleri, siyasi partileri, sivil toplum kuruluşlarını, medyayı ve kamuoyunu tanıyacak; bu unsurların yönetimin kararlarını nasıl etkilediğini ve birbirleriyle nasıl ilişkili olduğunu çözümleyeceksiniz.

Bu bölümde

- Ailede ve okulda alınan kararlara katılımı değerlendireceksiniz.
- Seçimlerin yönetime katılmadaki yerini Anayasa'dan örneklerle açıklayacaksınız.
- Yönetimin karar alma sürecini etkileyen unsurları belirleyeceksiniz.
- Bu unsurların etkisini doğrudan ve dolaylı olarak sınıflandıracaksınız.
- Unsurlar arasındaki ilişkiyi bir örnek olay üzerinde çözümleyeceksiniz.

Anahtar kavramlar

yönetim · karar alma · seçim · siyasi parti · sivil toplum kuruluşu (STK) · medya · kamuoyu · doğrudan etki · dolaylı etki · katılım

Etkinlik 1

Ön değerlendirme: Ne biliyorsunuz?

Doğru ifadelerin yanına **D**, yanlış ifadelerin yanına **Y** yazınız. Yanlış bulduğunuz ifadeyi düzelterek yeniden yazınız.

1. Demokratik bir ailede bütün aile bireylerinin söz hakkı vardır.
2. Ülkemizde vatandaşlar yöneticilerini seçimle belirler.
3. Gazete ve televizyon kitle iletişim araçlarıdır.
4. Vatandaşlar yönetimin kararlarını yalnızca seçim gününde etkileyebilir.
5. Dernekler ve vakıflar devlete bağlı resmî kurumlardır.

Zorlandıysanız: Demokratik bir ailede küçük büyük herkes görüşünü söyleyebilir. Ülkemizde milletvekilleri, cumhurbaşkanı, belediye başkanları ve muhtarlar seçimle belirlenir. Gazete, televizyon, radyo ve internet kitle iletişim araçlarıdır. Vatandaşlar seçimler dışında da dilekçe yazarak, görüş bildirerek ya da bir derneğe katılarak kararları etkileyebilir. Dernekler ve vakıflar ise kişilerin bir araya gelerek kurduğu, devletten bağımsız kuruluşlardır.

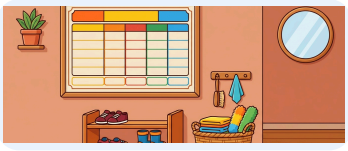


1 Ailede ve Okulda Karar Alma

Karar alma, bir sorunla ya da ihtiyaçla karşılaşıldığında seçenekler arasından birini seçmektir. Karar almayı ilk kez ailede ve okulda deneyimleriz. Bir ailede ya da okulda kararlara katılım farklı düzeylerde olabilir:

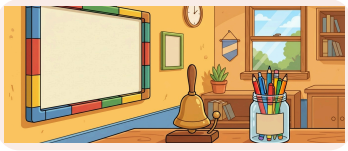
- **Hiç katılmamak:** Karar başkaları tarafından alınır ve yalnızca bildirilir.
- **Görüşü sorulmak:** Görüşümüz alınır ama karar başkaları tarafından verilir.
- **Birlikte karar vermek:** Herkes görüşünü söyler, seçenekler tartışılır ve karar ortak alınır.

AİLEDE



Ev işlerinin paylaşımı, tatil planı ya da bütçe gibi konular konuşularak karara bağlanır. Herkes saygıyla dinlenir.

SINIFTA



Sınıf kuralları öğrencilerle birlikte belirlenir. Sınıf başkanı seçimle iş başına gelir ve sınıfın isteklerini öğretmene iletir.

OKULDA



Okul meclisi, öğrencilerin önerilerini toplayıp okul yönetimine sunar. Okul gezileri, etkinlikler ve kantin gibi konularda öğrencilerin görüşü alınır.

Aile içinde iletişim, demokratik bir ailenin temelidir. Görüşlerini rahatça söyleyen ve dinlenen aile bireyleri kararları daha kolay benimser. Fikrimizi savunurken kararlılık göstermek kadar başkalarının fikrine saygı duymak da önemlidir.

Örnek 1: İki ailenin kararı

Soru: Aşağıdaki kaynağı okuyunuz.

> Yılmaz ailesi yaz tatilinin nerede geçirileceğini konuşmak için toplanmıştır. Çocuklar deniz kenarını, anneanne köyü önermiştir. Herkes gerekçesini anlatmış, sonunda tatilin bir haftası köyde, bir haftası deniz kenarında geçirilmesine karar verilmiştir. Demir ailesinde ise baba, kimseye sormadan tatil yerini belirleyip aileye haber vermiştir.

Bu ailelerde kararlara katılım hangi düzeydedir? Demokratik aileye uygun olan hangisidir?

Çözüm: Yılmaz ailesinde herkes görüşünü söylemiş ve karar ortak alınmıştır; bu **birlikte karar verme** düzeyidir ve demokratik aileye uygundur. Demir ailesinde ise karar tek kişi tarafından alınıp bildirilmiştir; diğer bireyler karara **hiç katılmamıştır**.

Ne öğrendik?

1. Ailenizde birlikte karar verdiğiniz bir konuya örnek veriniz.

2. Okul meclisinin öğrencilere sağladığı bir yarar yazınız.

3. Fikrinizi savunurken nelere dikkat etmelisiniz? İki davranış yazınız.

4. Aşağıdakilerden hangisi kararlara “birlikte karar verme” düzeyinde katılıma örnektir?
   A) Okul müdürünün gezi yerini belirleyip öğrencilere duyurması
   B) Sınıf kurallarının öğrencilerle tartışılarak belirlenmesi
   C) Öğretmenin öğrencilere sormadan oturma düzenini değiştirmesi
   D) Kantin fiyatlarının panoya asılarak öğrencilere bildirilmesi



2 Seçimler: Yönetime Katılmanın Yolu

Bir ülkede milyonlarca kişinin bir araya gelip her kararı birlikte alması mümkün değildir. Bu yüzden vatandaşlar seçimlerle kendilerini temsil edecek kişileri belirler. Ülkemizde milletvekilleri, cumhurbaşkanı, belediye başkanları, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile muhtarlar seçimle iş başına gelir. Seçimler düzenli aralıklarla yapılır.

Anayasamızın "Siyasi Haklar ve Ödevler" bölümünde yer alan 67. madde seçme hakkını şöyle düzenler: "On sekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halkoylamasına katılma haklarına sahiptir." Seçimlerde oy kullanmak bir hak olduğu kadar ülkemize karşı bir sorumluluktur. Oy kullanmayan vatandaş, kendisini yönetecek kişilerin belirlenmesinde söz hakkını kullanmamış olur.

Vatandaşlar yalnızca seçim günlerinde değil, her gün yönetime katılabilir.

Vatandaşların yönetime katılma yolları

Yönetime katılma yolları

- **Oy vermek** — Seçimlerde ve halkoylamalarında oy kullanmak
- **Aday olmak** — Şartları taşıyorsa seçimlerde aday olmak
- **Siyasi parti** — Bir partiye üye olup çalışmalarına katılmak
- **Sivil toplum** — Bir dernek ya da vakıfta gönüllü çalışmak
- **Başvuru** — Kurumlara dilekçe yazmak, bilgi istemek
- **Görüş bildirmek** — Düşüncesini saygılı bir dille açıklamak

Örnek 2: Kim oy kullanabilir?

Soru: Aynı evde yaşayan üç kardeşten Mert 16, Elif 18, Can 21 yaşındadır. Yaklaşan milletvekili seçimlerinde hangi kardeşler oy kullanabilir? Oy kullanamayan kardeş yönetime hangi yollarla katılabilir?

Çözüm: Anayasa'ya göre on sekiz yaşını dolduran vatandaşlar seçme hakkına sahiptir; bu nedenle Elif ve Can oy kullanabilir. Mert henüz oy kullanamaz. Ancak Mert okul meclisinde görev alabilir, belediyeye ya da okul yönetimine öneri yazabilir, bir derneğin gençlik çalışmalarına gönüllü olarak katılabilir.

Ne öğrendik?

1. Ülkemizde seçimle iş başına gelen üç görevi yazınız.

2. Oy kullanmak neden hem bir hak hem de bir sorumluluktur?

3. Seçme yaşına gelmemiş bir öğrenci yönetime hangi yollarla katılabilir? İki örnek yazınız.

4. Anayasamıza göre seçme hakkına sahip olmak için kaç yaşını doldurmak gerekir?

A) 15
B) 16
C) 18
D) 21

Notlarım



3 Karar Alma Sürecini Etkileyen Unsurlar

Yöneticiler karar alırken pek çok unsurdan etkilenir. Bu unsurların başlıcaları siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları, medya ve kamuoyudur.

Tanım Siyasi parti

Belirli düşünceleri ve hedefleri paylaşan, seçimlere katılarak ülke ya da şehir yönetimine gelmeyi amaçlayan kuruluşlara siyasi parti denir.

Anayasamızın 68. maddesine göre "Siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır." Seçimi kazanan partiler yönetimde görev alarak kararları **doğrudan** verir. Diğer partiler de milletvekilleri aracılığıyla mecliste kanun teklifi verir, görüş bildirir ve yönetimi denetler.

Tanım Sivil toplum kuruluşu

Kişilerin ortak bir amaç için kendi istekleriyle bir araya gelerek kurduğu, devletten bağımsız ve kâr amacı gütmeyen dernek, vakıf gibi kuruluşlara sivil toplum kuruluşu (STK) denir.

Çevreyi koruyan, afetlerde arama kurtarma yapan, eğitime destek veren ya da hayvan haklarını savunan pek çok STK vardır. STK'lar yönetimde yer almaz; rapor hazırlayarak, öneri sunarak, kampanya düzenleyerek ve imza toplayarak yöneticileri **dolaylı** olarak etkiler.

Tanım Medya ve kamuoyu

Gazete, dergi, radyo, televizyon, internet siteleri ve sosyal medya gibi bilgiyi geniş kitlelere ulaştıran araçların tamamına **medya** denir. Toplumu ilgilendiren bir konuda halkın büyük bölümünün paylaştığı ortak görüşe **kamuoyu** denir.

Medya, sorunları duyurur ve halkı bilgilendirir. Böylece insanlar bir konu hakkında düşünür, görüşlerini paylaşır ve kamuoyu oluşur. Yöneticiler, kamuoyunun isteklerini dikkate alır; çünkü bu istekler bir sonraki seçimin sonuçlarına da yansır.

Yönetimin karar alma sürecini etkileyen unsurlar



Örnek 3: Kaynakta unsurları bulalım

Soru: Aşağıdaki kaynağı okuyunuz.

> Bir sahil kasabasında belediye, kıyıdaki kumsalın bir bölümüne otopark yapmayı planlamıştı. Bir çevre derneği, kumsalın deniz kaplumbağalarının yumurta bıraktığı bir alan olduğunu gösteren bir rapor hazırladı. Yerel televizyon ve gazeteler raporu haber yaptı. Kısa sürede kasaba halkının çoğu kumsalın korunmasını istemeye başladı. Belediye meclisindeki partiler konuyu yeniden görüştü ve otopark kumsaldan uzak bir alana taşındı.

Bu kaynakta yönetimin kararını etkileyen unsurlar nelerdir?

Çözüm: Çevre derneği bir **STK**'dır ve rapor hazırlamıştır. Yerel televizyon ve gazeteler **medyadır**; raporu duyurmuştur. Kasaba halkının ortak isteği **kamuoyudur**. Belediye meclisindeki **siyasi partiler** de kararı yeniden görüşüp değiştirmiştir. Kararı doğrudan değiştiren belediye meclisidir; STK, medya ve kamuoyu bu kararı dolaylı olarak etkilemiştir.

Ne öğrendik?

1. Siyasi partilerin yönetimin kararlarını doğrudan etkileyebilmesinin nedeni nedir?

2. Bir STK'nın kararları etkilemek için kullanabileceği iki yol yazınız.

3. Medyanın kamuoyunun oluşmasındaki rolünü açıklayınız.

4. "Bir ilçede yaşayanların çoğu, ilçeye yeni bir hastane yapılmasını istemektedir." Bu ortak görüş aşağıdakilerden hangisidir?

A) Medya
B) Kamuoyu
C) Siyasi parti
D) Sivil toplum kuruluşu

Notlarım



4 Unsurlar Arasındaki İlişki

Siyasi partiler, STK'lar, medya ve kamuoyu birbirinden bağımsız çalışmaz; bir dişli sistemindeki çarklar gibi birbirini harekete geçirir. Bir STK'nın raporu medyada haber olur, haber kamuoyunu oluşturur, kamuoyunun isteği de siyasi partilerin gündemine girer. Siyasi partiler de medyada görüşlerini açıklayarak kamuoyunu etkilemeye çalışır.

Unsurların yönetimi etkileme yolları

	Nasıl etkiler?	Etki türü
Siyasi partiler	İktidara gelince kararları alır; mecliste kanun teklif eder, oy kullanır	Doğrudan
STK	Uzman raporu, öneri, kampanya ve imza ile yöneticilere seslenir	Dolaylı
Medya	Haberle sorunu duyurur, kamuoyunun oluşmasına yardım eder	Dolaylı
Kamuoyu	Ortak görüş yöneticileri harekete geçirir, seçim sonuçlarına yansır	Dolaylı

Bu unsurların gücü konuya göre değişebilir. Seçim zamanı yaklaşırken kamuoyunun etkisi artar. Uzmanlık gerektiren bir konuda STK'ların hazırladığı bilimsel raporlar öne çıkar. Medya, bir sorunu ne kadar çok kişiye duyurursa o sorun o kadar hızlı gündeme gelir. Ancak medyada yer alan her bilgi doğru olmayabilir; yanlış bilgi kamuoyunu yanıltabilir. Bu yüzden haberlerin kaynağını sorgulamak önemlidir.

Bir sorunun karara dönüşmesi

1. **Sorun** — Mahalledeki dere kenarına çöp dökülmektedir.
2. **Medya** — Yerel gazete ve internet siteleri durumu haberleştirir.
3. **STK** — Bir çevre derneği rapor hazırlar, imza kampanyası başlatır.
4. **Kamuoyu** — Halkın çoğu derenin temizlenmesini ister.
5. **Karar** — Belediye meclisindeki partiler konuyu görüşür, temizlik kararı alınır.

Örnek 4: Hangi unsur daha güçlü?

Soru: Bir şehirde bisiklet yolu yapılması için bir bisiklet derneği iki yıldır öneri sunmaktadır. Konu yerel bir haber sitesinde yer alınca binlerce kişi bisiklet yolunu desteklediğini sosyal medyada paylaşmıştır. Belediye meclisindeki partiler de konuyu gündemlerine almıştır. Bu süreçte unsurların etkisini doğrudan ve dolaylı olarak değerlendiriniz.

Çözüm: Bisiklet derneği bir STK'dır ve öneri sunarak **dolaylı** etki yapmıştır. Haber sitesi medya olarak konuyu duyurmuş, binlerce kişinin desteği kamuoyunu oluşturmuştur; bunlar da **dolaylı** etkilerdir. Kararı verecek olan belediye meclisindeki siyasi partiler **doğrudan** etkiye sahiptir. Örnek, STK'nın tek başına yıllarca sonuç alamadığını; medya ve kamuoyu devreye girince konunun hızla gündeme geldiğini gösterir. Unsurlar birlikte hareket ettiğinde daha güçlü olur.

Bağlantı: Haberin doğruluğunu sınamak

Kamuoyunu etkileyen bir haberle karşılaştığınızda şu soruları sorunuz: Haberi kim yazdı? Haber hangi kaynağa dayanıyor? Aynı bilgi başka güvenilir kaynaklarda da var mı? Haber ne zaman yayımlandı? Paylaşmadan önce doğrulamak, dijital ortamda sorumlu bir vatandaş olmanın gereğidir.



Etkinlik 2

Performans görevi: Sorundan karara

Grubunuzla okulunuzda ya da mahallenizde çözülmesini istediğiniz bir sorunu seçiniz.

1. Sorunu ve çözümüne kimin karar vereceğini belirleyiniz.
2. Bu kararı hangi unsurların etkileyebileceğini bir kavram haritasında gösteriniz.
3. Her unsurun etkisini doğrudan ya da dolaylı olarak yazınız.



4. Okul meclisine ya da ilgili kuruma sunulmak üzere sorunu ve çözüm önerinizi anlatan bir dilekçe taslağı hazırlayınız.
5. Çalışmanızı sınıfa sununuz. Arkadaşlarınızın farklı önerilerini dinleyip saygıyla tartışınız.

★ PUANLAMA ANAHTARI

Ölçüt	Tam (3)	Kısmen (2)	Henüz değil (1)
Unsurları belirleme	Dört unsur doğru ve örnekle gösterilmiş	Bazı unsurlar eksik	Unsurlar belirlenmemiş
Doğrudan ve dolaylı etki	Hepsi doğru sınıflandırılmış	Kısmen doğru	Sınıflandırma yok
Dilekçe taslağı	Sorun ve öneri açık, dil saygılı	Kısmen açık	Taslak yok
Sunum ve tartışma	Anlaşılır sunum, farklı görüşlere saygı	Kısmen anlaşılır	Sunum yapılmamış

Tuzağa düşme!

Yanılgı avı: Yönetim ve karar alma

- ✗ "Vatandaşlar yönetimi yalnızca seçim günü etkileyebilir." → ✓ Dilekçe, görüş bildirme, STK çalışmaları ve kamuoyu ile her gün etkileyebilir.
- ✗ "Sivil toplum kuruluşları devlete bağlı resmî kurumlardır." → ✓ STK'lar devletten bağımsızdır ve kâr amacı gütmez.
- ✗ "Medyada yer alan her haber doğrudur." → ✓ Haberin kaynağı sorgulanmalı, başka güvenilir kaynaklarla karşılaştırılmalıdır.
- ✗ "Kamuoyu, yöneticilerin görüşüdür." → ✓ Kamuoyu, halkın büyük bölümünün paylaştığı ortak görüştür.
- ✗ "Çocukların ailede ve okulda alınan kararlarda söz hakkı yoktur." → ✓ Demokratik bir ailede ve okulda çocukların görüşleri de dinlenir.

✓ Ne öğrendik?

1. Siyasi partiler ile STK'lar arasındaki temel fark nedir?

2 Medya ile kamuoyu arasındaki ilişkiyi bir örnekle açıklayınız.

3 Bir konuda STK, medya ve kamuoyu birlikte hareket ettiğinde yönetimin kararı neden daha hızlı değişebilir?

4 Aşağıdakilerden hangisi yönetimin kararlarını doğrudan etkileyen bir unsura örnektir?

A) Bir derneğin hazırladığı rapor
B) Bir gazetede çıkan haber
C) Seçimi kazanan partinin belediye meclisinde karar alması
D) Sosyal medyada yapılan paylaşımlar

Notlarım

Konu Testi

✓ Ne öğrendik?

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyunuz. Her sorunun doğru seçeneğini işaretleyiniz.

1. Bir ailede hafta sonu yapılacak etkinlik, bütün aile bireylerinin görüşleri dinlenerek ortak kararla belirlenmiştir. Bu durum aşağıdakilerden hangisini gösterir?
   A) Kararların tek kişi tarafından alındığını
   B) Aile içinde demokratik iletişim olduğunu
   C) Çocukların görüşlerinin önemsenmediğini
   D) Kararların yalnızca bildirildiğini

2. Anayasamıza göre aşağıdakilerden hangisi seçme hakkına sahiptir?
   A) On altı yaşındaki bir Türk vatandaşı
   B) On yedi yaşındaki bir Türk vatandaşı
   C) On dokuz yaşındaki bir Türk vatandaşı
   D) On beş yaşındaki bir Türk vatandaşı

3. "Kişilerin ortak bir amaç için kendi istekleriyle kurduğu, devletten bağımsız ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlardır." Bu açıklama aşağıdakilerden hangisine aittir?
   A) Siyasi parti
   B) Medya
   C) Kamuoyu
   D) Sivil toplum kuruluşu

4. Bir televizyon kanalı, bir köy yolunun kışın kapandığını haber yapmış; haberi izleyen pek çok kişi yolun onarılmasını istemiştir. Bu süreçte sırasıyla hangi unsurlar etkili olmuştur?
   A) Medya ve kamuoyu
   B) STK ve siyasi parti
   C) Siyasi parti ve medya
   D) Kamuoyu ve STK

5. Aşağıdakilerden hangisi yönetimin kararını dolaylı olarak etkiler?
   A) Bir çevre derneğinin imza kampanyası
   B) Belediye meclisinin aldığı karar
   C) Seçimi kazanan partinin uyguladığı proje
   D) Meclisin kabul ettiği kanun

6 “Siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.” Bu ifadeden aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) Demokraside tek bir siyasi parti bulunmalıdır.
B) Siyasi partiler demokratik yönetim için gereklidir.
C) Siyasi partiler seçimlere katılamaz.
D) Siyasi partiler STK’larla aynı amaca sahiptir.

KENDİME NOT

Bu konuda	Evet	Kısmen	Henüz değil
Ailede ve okulda kararlara katılım düzeylerini ayırt edebiliyorum.			
Seçimlerin yönetime katılmadaki önemini açıklayabiliyorum.			
Siyasi parti, STK, medya ve kamuoyunu tanımlayabiliyorum.			
Unsurların etkisini doğrudan ve dolaylı olarak sınıflandırabiliyorum.			
Unsurlar arasındaki ilişkiyi bir örnekle açıklayabiliyorum.			

Notlarım

Cevap Anahtarı

1. Ailede ve Okulda Karar Alma

1. Örnek: Hafta sonu yapacağımız etkinliğe birlikte karar verdik.
2. Örnek: Öğrencilerin önerilerinin okul yönetimine ulaşmasını sağlar.
3. Örnek: Gerekçemi açıkça söylemek, başkalarının sözünü kesmeden dinlemek, saygılı bir dil kullanmak.
4. **B.** Kurallar herkesin görüşü alınarak ortak belirlenmiştir. Diğer seçeneklerde karar başkaları tarafından alınıp bildirilmiştir.

2. Seçimler: Yönetime Katılmanın Yolu

1. Örnek: Milletvekili, belediye başkanı, muhtar, cumhurbaşkanı.
2. Vatandaş oyuyla yöneticilerin belirlenmesine katılır; bu onun hakkıdır. Ülkenin geleceğine katkı sunmak da topluma karşı sorumluluğudur.
3. Örnek: Okul meclisinde görev almak, kurumlara dilekçe yazmak, gönüllü çalışmalara katılmak.
4. **C.** Anayasa'nın 67. maddesine göre on sekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme hakkına sahiptir.

3. Karar Alma Sürecini Etkileyen Unsurlar

1. Seçimi kazanan partiler yönetimde görev alır ve kararları kendileri verir; milletvekilleri aracılığıyla mecliste kanun teklifi verir ve oy kullanırlar.
2. Örnek: Rapor hazırlamak, imza kampanyası düzenlemek, yöneticilere öneri sunmak.
3. Medya sorunları duyurur ve insanları bilgilendirir. İnsanlar konu hakkında düşünüp görüş paylaştıkça ortak bir görüş, yani kamuoyu oluşur.
4. **B.** Halkın büyük bölümünün paylaştığı ortak görüş kamuoyudur.

4. Unsurlar Arasındaki İlişki

1. Siyasi partiler seçimlere katılarak yönetime gelmeyi amaçlar. STK'lar ise yönetime gelmeyi amaçlamaz; ortak bir amaç için çalışır ve yönetimi dolaylı olarak etkiler.
2. Örnek: Medya bir okulun önündeki tehlikeli yolu haberleştirir; haberi okuyan insanlar yaya geçidi istemeye başlar ve kamuoyu oluşur.
3. Unsurlar birbirini güçlendirir: STK'nın önerisi medyada duyulur, kamuoyu oluşur ve yöneticiler halkın isteğini dikkate alır.
4. **C.** Kararı veren, yönetimdeki partidir. Diğer seçenekler kararı dolaylı olarak etkiler.

Konu Testi

1. **B.** Bütün bireylerin görüşünün alınması ve kararın ortak verilmesi demokratik iletişimi gösterir.
2. **C.** On sekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme hakkına sahiptir.
3. **D.** Açıklama sivil toplum kuruluşunun tanımıdır.
4. **A.** Haberi yapan televizyon medyadır; halkın ortak isteği kamuoyudur.
5. **A.** Dernek yönetimde yer almaz; kampanyayla yöneticileri etkilemeye çalışır. Diğer seçeneklerde kararı yönetim doğrudan vermiştir.
6. **B.** "Vazgeçilmez" sözcüğü, siyasi partilerin demokratik yönetim için gerekli olduğunu gösterir.

Notlarım